

Pravoslavný kalendář

2019

**Olomoucko-brněnská eparchie
Pravoslavné církve v českých zemích**

Tři kalendářní styly

Obsah

Přehled svátků a půstů v roce 2019 (str. 3)

Starý juliánský kalendář (str. 6)

Vysvětlivky ke kalendářím (str. 52)

Nový kalendář se starou paschálí (str. 54)

Nový kalendář s novou paschálí (str. 98)

VI. Simeon: Jak jsem letěl na svatou Rus (str. 141)

Schematismus – adresář kontaktů na eparchiální ústředí, přehled farností atd. (str. 144)

**S požehnáním
† Simeona,
arcibiskupa olomoucko-brněnského**

Článek „Jak jsem letěl na svatou Rus“ na str. 141

Jak jsem letěl na svatou Rus

Bylo to 21. prosince 1947 a byla to má první cesta do oné země. Začal jsem studovat bohosloví, jen skončila válka. Bohosloví mne hned od počátku zaujalo. Kolegové studenti mne zahrnuli otázkami, jak my, pravoslavní, věříme nebo konáme to či ono, na co jsem často neuměl odpovědět a uchýlil jsem se do Resslerovy ulice, abych potřebnou vědomost získal od kněží v naší katedrále.

Brzy se otevřely cesty na zahraniční vysoké školy. Z Ameriky se vrátila přítelkyně mé matky „teta Julča“, první česká žena, která vystudovala bohosloví. Nabídla mi, že mi zajistí přijetí na pravoslavný teologický institut svatého Sergije v Paříži, ale já jsem se tehdy rozhodl pro cestu nejméně obvyklou a nejméně dostupnou – studium na pravoslavné duchovní akademii v Moskvě.

V té době přijali pravoslavní v Československu moskevskou jurisdikci a krátce po velké noci 1946, v „neděli ochrnutého“, přiletěl do Prahy moskevský exarcha, arcibiskup Jelevferij Voroncov, aby se ujal vedení naší osiřelé církve a sjednotil pod svým omoforem všechny pravoslavné naší vlasti. Předstoupil jsem před něho, když odsloužil svou první archijerejskou svatou liturgii v naší pražské katedrále. Byl to nevysoký drobný mužík s krásnými dobrotivými modrými očima, s vráščitou tvrdou tváří, která se však často usmívala. Požádal jsem ho o požehnání a přednesl své přání

studovat v Moskvě. Ujistil mě srdečně, že se mému přání vyhoví. „Pojedeš v Moskvu!“

Domníval jsem se, že tento slib se splní začátkem příštího semestru, ale počkal jsem si ještě půl druhého roku. Půl roku jsem pokračoval na Karlově universitě, další půlrok, letní semestr 1947, na teologické fakultě university v Bělehradě a následující zimní semestr opět v Čechách, ale ne už v posluchárnách. Do českého a moravského pohraničí se nastěhovalo přes třicet tisíc pravoslavných Čechů z Volyně a vладыka Jelevferij mne poslal do západních Čech, abych, než se vyřídí můj odjezd do Ruska, pomohl karlovarskému faráři s vyučováním náboženství, které tehdy bylo povinné. Jeho farnost se rozkládala v pěti okresech. Sám otec Alexij si ponechal školy v okrese karlovarském a já jsem objížděl školy v okrese Žlutice, Nejdek, Loket a Jáchymov. Čerstvě přistěhovalí malí Volyňáci byly pozorné, vnímavé a poslušné děti, které bylo radost učit. Milý styk s nimi mi vynahradil úmorné ranní vstávání, mrznutí na stanicích autobusů.

Začátkem prosince mi vладыka Jelevferij vzkázal, že můj odjezd do Ruska se přiblížil, abych hned jel do Prahy a chystal se na cestu. Odlet do Moskvy připadl na neděli, šest hodin ráno. Vладыka pro mne poslal své auto se šoférem a svým zetěm, otcem Ivanem Čevjagou, kterého jsme všich-

ni milovali pro jeho bezstarostnou povahu a který se asi o rok později zabil v autě a, provázen slzami celé církve, byl pochován v Praze na Olšanech. Na letiště mne doprovodila také moje maminka, která, celou dobu čekání na letišti naříkala, že co si počne, jestli to letadlo se mnou spadne. Do té doby se v naší rodině nelétalo, i pro mne to byl můj první let. Řekl jsem jí, že tomu může zabránit, když se za mne bude modlit, protože Pán Ježíš slíbil, že Bůh bude plnit naše prosby. Je neděle, v deset hodin se slouží svatá liturgie, což po návratu z letiště snadno stihne. Ať se za mne pomodlí a ještě lépe, půjde-li k svatému přijímání. Zdá se, že tato vyhlídka dodala mamince na optimismu. Maminka po mně převzala vyučování náboženství.

Do Moskvy jsem letěl malým Iljušinem asi s deseti pasažéry, usazenými ve dvou komůrkách. V té první seděl u stolečku herec Čirkov a já, a na lavičce u protější stěny rodina Kuzněcových, zaměstnanci pražského velvyslanectví, manželé a dcera, kteří se cestou zdokonalovali v angličtině čtením anglických knížek. Ve druhé cestovali dva obchodní zástupci, jeden pro Anglii a druhý pro Španělsko, paní Šmeralová, Ruska, vdova po hrdinovi, který zahynul na Slovensku za slovenského národního povstání, a krásná paní Kašpárková, manželka našeho kulturního ataše v Moskvě. Ona a já jsme byli jediní čeští pasažéři.

Téhož dne jsme doletěli do Lvova, kde jsme pro nepřízeň počasí zůstali dva dny a dvě noci. Většinu dne v letištní hale v naději, že se počasí umoudří. Když bylo jasné, že se téhož dne již nevzlétne, převezli nás do hotelu. Totéž se opakovalo druhý den. Oba dny po setmění jsem využil možnost projít se po Lvově, shlédnout náměstí Jura a park Kosťušku. Navštívil jsem i lvovského arcibiskupa Makarije a odevzdal mu dopis od vladyky Jelevferije. V den mého letu se totiž v SSSR uskutečnila měnová reforma, takže jsem cestoval

bez platných ruských peněz a můj vladyka v dopise lvovského vladyku požádal, aby mi dal nějaké peníze pro případ nesnázi. Vladyka Makarij mne velmi hezky přijal, nakrmil, dal mi obálku s tisícem nových rublů, což byl čtyřnásobek mého pozdějšího měsíčního stipendia, a jako dárek obrovský bochník domácího chleba. Pak mi požeňnal a poručil svému šoferovi, aby mne odvezl do mého hotelu. Byl jsem na rozpacích, co s tím bochníkem budu dělat, ale šofer mne se smíchem ujistil, že se mi bude hodit. Měl pravdu, byl to výborný chléb, nekazil se, ještě v únoru jsem jeho zbytky hostil své spolužáky coby vybranou pochoutkou. Mně připomněl chutí domácí chléb, který v mém dětství pekla doma maminka.

Následující den jsme vzlétli a k večeru dolétli do Moskvy. Na moskevském letišti mne čekalo auto od patriarchy a mladý muž, který se mi představil jako bohoslovec, který mne má doprovodit k patriarchovi. O 53 let později v Prešově na intronizaci metropolitů Nikolaje v roce 2000 jsem se setkal s metropolitou Pitirimem, předsedou tiskového odboru moskevského patriarchátu, který přijel na tuto intronizaci jako zástupce moskevského patriarchy. Přiznal se mi, že to byl on, kdo mě v roce 1947 čekal na Moskevském letišti ještě coby bohoslovec. Než odjel z Prešova, daroval mi krásné biskupské žezlo vykládané lapisem lazuri, nerostem, který se dnes prý v přírodě už nevyskytuje.

Šofer se studentem mne odvezl do patriarchova moskevského obydlí v Čistém „pereulku“ a odevzdali mě Lvu Nikolajevičovi Parijskému, patriarchovu osobnímu tajemníkovi. Ten mě srdečně přivítal a řekl mi, abych si trochu odpočinul před večerní bohoslužbou, která se bude sloužit pro patriarchu v jeho soukromé kapli a na kterou jsem zván. Potom budu patriarchovi představen.

V malé, ale vkusně upravené domácí kapličce

bělovousý kněz s bělovousým diakonem odsloužili „všenoční bdění“, doprovázeni zpěvem Lva Nikolajeviče a patriarchy Alexije I. Trvalo to půl druhé hodiny, ale uplynulo to jako okamžik pro krásný a kultivovaný přednes. Všichni čtyři byli lidé s výborným hudebním sluchem, zjevně milující zpěv a milující modlitbu, kterou s požitkem prožívali. Potom jsem se vrátil do haly, kde jsem už předtím čekal. Za chvíli za mnou patriarcha přišel, požehnal mi a zeptal se mě, zda jsem přijel dobrovolně, nebo mě „nakomandovali“. Svěřil jsem se mu, jak moc jsem si studovat v Rusku přál a co jsem se načekal. Nato se patriarcha obrátil k ostatním kolem: „Hleďme, vždyť mluví slušně rusky!“ Potom mi řekl, že budu studovat v Leningradu a že mne tam Lev Nikolajevič doprovodí ještě dnes, jen co se trochu posilním. Ještě mi požehnal na cestu a odešel, ponechav mne péči svých spolupracovníků. Pamatuji na svou první moskevskou večerň: „vinigred“, což je červeně zbarvený bramborový salát, ve kterém dominuje červená řepa, a k tomu silný ruský čaj.

Do Leningradu jsem cestoval vlakem. Lůžkový rychlík je nejobvyklejší a je nejpohodlnější spojení mezi Moskvou a Leningradem. Trvá osm hodin a nemá zákruty. Trať se stavěla za energického cara Alexandra III. Když mu předložili návrhy, jak by měla trať mezi oběma městy vést, prý vzal pravítko a udělal na mapě mezi oběma městy rovnou čáru: Trať musí vést absolutně rovně. Žádné uhybání, žádné zákruty. Stavba se tím zdrazila, ale výsledek se ukázal jako velmi prospěšný.

Cestovali jsme v kupé vybaveném dvěma pohodlnými lůžky, takže do tmavého leningradského rána jsem se vzbudil svěží a odpočatý. Leningrad se nachází na zeměpisné šířce, kde slunce v létě pár týdnů nezapadá a zato tutéž dobu v zimě nevychází. Moskevské nádraží, na které jsme při-

jeli, je v centru města, na konci Něvského prospektu. K cíli naší cesty zbýval už jen kousek – po Starém něvském prospektu k areálu velké lávry svatého Alexandra Něvského. V budově bývalého carského duchovního semináře jsou dnes umístěny dvě duchovní školy: čtyřletá střední odborná pro přípravu kněží „Duchovnjaja seminarija“ a vysoká teologická škola „Duchovnjaja akademija“, rovněž čtyřletá, na úrovni fakulty, která předpokládá znalosti té střední a na nich staví svou další výuku. Tam mne Lev Nikolajevič odevzdal do rukou otce rektora a rozloučil se. Musím dodat, že po třech letech se do Leningradu vrátil jako inspektor obou duchovních škol a profesor patologie. Definitivně jsme se se Lvem Nikolajevičem rozloučili, když jsem zakončil Duchovní akademii a z Leningradu odjížděl.

Na studiích v Leningradě jsem strávil s přestávkami šest roků. Otec rektor si pečlivě prohlédl můj pražský index a zařadil mne do třetího ročníku semináře, sestávající většinou z hochů mého stáří.. Usoudil, že jsem sice vysokoškolák, ale že ten rok a půl v semináři mi dá čas naučit se spolehlivě vyučovací jazyk a získat teologické vědomosti předpokládané akademickým programem. Přijal jsem jeho rozhodnutí a dnes mu dávám za pravdu.

Na těch šest let studia v Leningradě vzpomínám jako ona duše na píseň anděla ve známé básni Lermontova „Anděl“. Přednášky, bohoslužby a styk se vzácnými lidmi mě byl tím, co andělova píseň duši, kterou nesl na zem, aby v strádání prožila svůj život. Naučil jsem se tam, kromě jiného, Boha nejen ctít, ale i milovat a spoléhat na něho, modlit se i postit, milovat bližní a odpouštět jim a děkovat za dobré i zlé.

+ Simeon,
arcibiskup olomoucko-brněnský

Ptice 26. 11. 2018